

Projekt

z dnia 14 grudnia 2018 r.

Zatwierdzony przez .....

**UCHWAŁA NR III/.../2018
RADY MIEJSKIEJ W KRYNKACH**

z dnia ..... 2018 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Krynki
na lata 2019-2021**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2018 r. poz. 994, 1000, 1349, 1432) oraz art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2018 r. poz. 998, 1076, 1544) uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Krynki na lata 2019-2021, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Krynek.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Józef Stanisław Czarniecki

**GMINNY PROGRAM
WSPIERANIA RODZINY
W GMINIE KRYNKI
NA LATA 2019-2021**

2018

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE.....	3
I. PODSTAWY PRAWNE TWORZENIA PROGRAMU	5
II. INFORMACJE OGÓLNE O GMINIE	5
III. DIAGNOZA SYTUACJI RODZINY I DZIECKA W GMINIE	7
1. DZIECKO I MŁODZIEŻ W ŚRODOWISKU SZKOLNYM I RODZINNYM.....	7
2. RODZINA I DZIECKO W ŚRODOWISKU LOKALNYM	11
3. POMOC I WSPARCIE RODZINY I DZIECKA W TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ.....	19
4. INSTYTUCJE I ORGANIZACJE DZIAŁAJĄCE NA RZECZ RODZINY I DZIECKA	28
IV. CELE I ZADANIA	32
V. ODBIORCY PROGRAMU	39
VI. FINANSOWANIE PROGRAMU.....	40
VII. WDRAŻANIE, MONITOROWANIE I EWALUACJA PROGRAMU	40
SPIS TABEL I WYKRESÓW	42

WPROWADZENIE

Rodzina jest podstawową komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju i zaspokajania potrzeb swoich członków. Przede wszystkim warunkuje prawidłowy rozwój biologiczny i psychospołeczny dziecka, jest pierwszą instytucją wychowawczą, w której przebiega proces jego socjalizacji, kształtowanie osobowości oraz przygotowanie do przyszłych ról społecznych. Rodzina oddziałuje na dziecko poprzez określony i swoisty układ stosunków społecznych, na których podłożu dziecko przyswaja sobie określone wartości i wzory osobowe.

Prawidłowo funkcjonująca rodzina zaspokaja wszystkie potrzeby dziecka w sferze psychicznej i materialno-bytowej, jest źródłem poczucia własnej wartości i bezpieczeństwa. Są jednak rodziny, które niewłaściwie pełnią przypisane im role. W rodzinach tych niejednokrotnie zachodzą zjawiska patologiczne (np. alkoholizm, przemoc, rozwody lub śmierć rodziców, sieroctwo społeczne, narkomania, przestępczość, próby samobójcze, ubóstwo i bezrobocie, brak właściwej opieki rodzicielskiej i nieporadność życiowa oraz nieprzystosowanie społeczne), które czynią je dysfunkcjonalnymi, czyli takimi, które nie potrafią sprostać swoim obowiązkom, m.in. względem dzieci, oraz pomyślnie rozwiązywać swoich problemów i sytuacji kryzysowych.

Dezorganizacja rodziny powoduje, że staje się ona niewydolna wychowawczo, a tym samym wymaga stałego monitorowania i świadczenia komplementarnego wsparcia ze strony przedstawicieli różnych grup zawodowych (np. pracowników socjalnych, asystentów rodziny, pedagogów szkolnych, opiekunów placówek wsparcia dziennego, pracowników ochrony zdrowia, policji, kuratorów sądowych czy przedstawicieli innych instytucji i organizacji, które działają na rzecz rodziny i dziecka) oraz podejmowania działań w oparciu o sprecyzowany plan działania. Taką możliwość daje stworzenie lokalnego systemu wspierania rodziny, który – przy założeniu, że naturalnym i koniecznym środowiskiem wychowania dziecka jest rodzina – powinien być nastawiony na pomoc w rozwiązywaniu życiowych jej problemów oraz przywróceniu prawidłowego funkcjonowania, a gdy już nastąpi rozkład więzi rodzinnych i zaistnieją okoliczności zmuszające do rozłączenia rodziny i umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej, na motywowanie rodziców do zmiany oraz stworzenie warunków do powrotu dziecka do rodziny.

Istotne znaczenie dla stworzenia systemu wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych ma przygotowanie programowych podstaw jego funkcjonowania. Na szczeblu gminnym taką rolę pełnią programy wspierania rodziny, w ramach których planowane są zadania służące wzmocnieniu bądź przywróceniu zdolności rodzin do wypełniania przypisanym im funkcji głównie poprzez wczesną profilaktykę i interwencję.

Niniejszy program został przygotowany w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Krynkach. Moderatorem prac nad dokumentem było Centrum Wspierania Służb Społecznych w Częstochowie.

Program składa się z kilku części. W pierwszej zostały przedstawione podstawy prawne jego tworzenia.

Druża i trzecia część programu obejmują informacje ogólne na temat gminy oraz diagnozę sytuacji rodziny i dziecka w gminie, która została przygotowana w oparciu o dane pozyskane od podmiotów działających w gminie bądź obejmujących zasięgiem działania jej mieszkańców, analizę ankiet skierowanych do przedstawicieli funkcjonujących w gminie placówek oświatowych oraz mieszkańców gminy, w tym reprezentantów samorządu lokalnego, a także identyfikację instytucji i organizacji pozarządowych działających na rzecz rodziny i dziecka w gminie.

Czwarta część programu, obejmująca przygotowany w formie zestawień tabelarycznych harmonogram, wyznacza cele i niezbędne do podjęcia zadania, wskazując m.in. realizatorów poszczególnych zapisów oraz czas ich wdrożenia.

Piąta, szósta i siódma część programu zawierają informacje na temat jego odbiorców, sposobu finansowania dokumentu oraz prowadzenia jego monitoringu i ewaluacji przy wykorzystaniu przygotowanego w części czwartej dokumentu zestawu wskaźników monitoringowych.

I. PODSTAWY PRAWNE TWORZENIA PROGRAMU

Obowiązek opracowania Gminnego Programu Wspierania Rodziny Gminy Krynki na lata 2019-2021 wynika z art. 176 pkt. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, który w ramach zadań własnych gminy przewiduje „opracowanie i realizację 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny”.

Program pozostaje w zgodności ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Krynki na lata 2019-2023 i umożliwia aplikowanie o dodatkowe środki finansowe w oparciu o konkursy ogłaszane przez Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w ramach programów resortowych, w tym resortowego programu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

II. INFORMACJE OGÓLNE O GMINIE

Gmina Krynki jest gminą miejsko-wiejską, położoną we wschodniej części województwa podlaskiego, w powiecie sokólskim. Graniczy z gminami Szudziałowo w powiecie sokólskim i Gródek w powiecie białostockim oraz na wschodzie z Republiką Białorusi.

Gmina zajmuje powierzchnię 165,91 km², co stanowi 8,1% powierzchni powiatu, a w jej skład wchodzi miasto Krynki oraz 21 sołectw: Białogorce, Ciumicze, Góran, Górka, Jurowiany, Kruszyniany, Kundzicze, Leszczany, Łapicze, Łosiniany, Nietupa, Nietupa-Kolonia, Nowa Grzybowszczyzna, Nowa Świdziałówka, Ostrów Południowy, Ozierany Małe, Ozierany Wielkie, Plebanowo, Rudaki, Sanniki, Szaciły. Siedziba władz znajduje się w Krynkach.

Gmina Krynki leży na Nizinie Północno-Podlaskiej w obrębie Wzgórz Sokólskich i Wysoczyzny Białostockiej, nad rzeką Krynką – lewym dopływem Świsłoczy. Krajobraz gminy jest urozmaicony o wysokich walorach przyrodniczych. Na terenie gminy znajdują się obszary prawnie chronione, m.in. obszar chronionego krajobrazu Wzgórz Sokólskie, obszar chronionego krajobrazu w obrębie Puszczy Knyszyńskiej, Rezerwat przyrody „Nietupa”.

Gmina Krynki znajduje się w oddaleniu od ciągów komunikacyjnych o znaczeniu międzyregionalnym. Przez jej obszar przebiegają 2 drogi wojewódzkie – nr 676 z Białegostoku przez Supraśl, Krynki do granicy państwa oraz droga nr 674 z Sokółki do drogi nr 676. System

komunikacyjny gminy uzupełniają sieci dróg powiatowych (o łącznej długości ok. 49,6 km) oraz dróg gminnych (o łącznej długości 56 km – w większości są to drogi nieutwardzone). Krynki położone są w odległości ok. 27 km od Sokółki, 32 km od Supraśla i 47 km od stolicy województwa Białegostoku.

Na koniec 2017 roku gmina liczyła 3.139 mieszkańców, w tym 1.524 kobiety. W ostatnich latach widoczny jest systematyczny spadek liczby dzieci i młodzieży oraz osób w wieku produkcyjnym, przybywa natomiast osób starszych. Zmiany te powodują postępujący proces starzenia się społeczności lokalnej.

Gmina Krynki jest gminą o charakterze leśno-rolniczym. W strukturze użytkowania gruntów dominują grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione (54,7%); użytki rolne zajmują (40,7%), w tym grunty orne (28%) oraz łąki i pastwiska (10,1%).

Charakterystyczne dla gminy Krynki jest dość wysokie bezrobocie. Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Sokółce, w 2015 roku liczba osób bezrobotnych w gminie wyniosła 281, rok później 257, a w 2017 roku 230. Ich udział w ogóle mieszkańców gminy będących w wieku produkcyjnym zmniejszał się z roku na rok. W 2015 roku wyniósł on 14,2%, rok później osiągnął poziom 13,3%, a w 2017 roku spadł do 12,1%. Mimo tego liczba miejsc pracy na terenie gminy oceniana jest jako niewystarczająca. Według szacunków przedstawicieli gminy, mieszkańcy posiadający zatrudnienie pracują także poza jej obszarem, głównie w Sokółce, Czarnej Białostockiej i w Białymstoku.

Na koniec 2017 roku działalność gospodarczą w gminie prowadziło 178 podmiotów (w tym 13 publicznych). Działalność była prowadzona przede wszystkim w takich sekcjach, jak: handel i usługi w zakresie napraw (29 podmiotów) oraz transport i gospodarka magazynowa (24).

W ostatnich latach zasoby mieszkaniowe w gminie nieco zwiększają się; w 2016 roku, w gminie znajdowały się 1.604 mieszkania (o 14 więcej niż w 2014 r.), w tym 20 mieszkań komunalnych; w 2017 roku zasoby komunalne zmniejszyły się o 2 lokale.

Na koniec 2016 roku większość mieszkań na terenie miejskim gminy była wyposażona w instalacje techniczno-sanitarne w postaci wodociągu, ustępu spłukiwanego, łazienki i centralnego ogrzewania. W mieście do sieci wodociągowej podłączonych było 94,3% mieszkań (34,5% mieszkań na terenach wiejskich), ustęp spłukiwany i łazienkę posiadało

odpowiednio 78,6 i 73,3% mieszkań (odpowiednio 30,9 i 29% na terenach wiejskich), a centralne ogrzewanie 55,7% mieszkań (18,3% na terenach wiejskich).

Gmina posiada bazę oświatową, na którą składa się szkoła podstawowa, gimnazjum prowadzące wygaszane oddziały oraz przedszkole połączone organizacyjnie w Zespół Szkół Samorządowych w Krynkach. Na terenie gminy nie ma żłobka. Z kolei działalność kulturalna w gminie ogniskuje się wokół Gminnego Ośrodka Kultury w Krynkach i Biblioteki Publicznej Gminy Krynki. Na jej terenie działa także Centrum Edukacji i Kultury Muzułmańskiej w Kruszynianach.

Podstawową opiekę zdrowotną nad mieszkańcami gminy sprawuje Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Poradnia Lekarzy Rodzinnych” w Krynkach; w gminie działają także Samodzielny Publiczny Zakład Pielęgnacyjno-Opiekuńczy oraz Punkt Apteczny w Krynkach. Z kolei specjalistyczne świadczenia zdrowotne, świadczenia zdrowotne w warunkach zamkniętych oraz nocną i świąteczną opiekę lekarską i pielęgniarскую dla mieszkańców gminy realizują: Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej oraz Szpitalny Oddział Ratunkowy w Sokółce.

Główną instytucją realizującą zadania pomocy społecznej w gminie jest Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krynkach, a nad bezpieczeństwem publicznym jej mieszkańców czuwa Posterunek Policji oraz Placówka Straży Granicznej w Krynkach. Sektor pozarządowy funkcjonujący w gminie obejmuje kilkanaście organizacji, w tym organizacje działające w obszarze kultury, na rzecz rozwoju lokalnego i zespoły sportowe.

III. DIAGNOZA SYTUACJI RODZINY I DZIECKA W GMINIE

1. DZIECKO I MŁODZIEŻ W ŚRODOWISKU SZKOLNYM I RODZINNYM

Diagnoza sytuacji dziecka i młodzieży w środowisku szkolnym i rodzinnym została dokonana na podstawie badania ankietowego przeprowadzonego w działającym w gminie Zespole Szkół Samorządowych w Krynkach (Al. Szkolna 10, 16-120 Krynki), w skład którego wchodzi Szkoła Podstawowa im. Elizy Orzeszkowej, Gimnazjum w Krynkach prowadzące wygaszane oddziały oraz Przedszkole w Krynkach. Badania te umożliwiły identyfikację występujących problemów i przyczyn negatywnych zachowań, pozyskanie informacji na temat

posiadanych przez placówkę zasobów, oferty zajęć dodatkowych, podejmowanych działań profilaktycznych i wychowawczych, form współpracy z rodzicami oraz z innymi instytucjami i organizacjami, a także określenie potrzeb dzieci i młodzieży oraz możliwości ich zaspokojenia.

Posiadane zasoby oraz oferta zajęć dodatkowych

Ankietowana placówka daje możliwość skorzystania z pomocy pedagoga, pielęgniarki, logopedy i doradcy zawodowego. Posiada sprzęt audiowizualny, zapewnia dostęp do biblioteki, świetlicy szkolnej, sali gimnastycznej, boiska szkolnego i pracowni komputerowej z łączem internetowym. W placówce znajduje się również stołówka, w której prowadzone jest dożywianie. Dane szczegółowe na temat zasobów placówki przedstawia poniższa tabela.

Tabela 1. Zasoby Zespołu Szkół Samorządowych w Krynkach

zasoby placówki	
dostęp do pedagoga	
dostęp do pielęgniarki	
dostęp do logopedy	
dostęp do psychologa	
dostęp do doradcy zawodowego	
prowadzenie dożywiania	
sprzęt audiowizualny	
biblioteka szkolna	
świetlica szkolna	
stołówka	
sala gimnastyczna	
boisko szkolne	
pracownia komputerowa z Internetem	
klasy integracyjne	

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w Zespole Szkół Samorządowych w Krynkach.

Szkoła proponuje uczniom zajęcia dodatkowe, w tym zajęcia kierowane do osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Najczęściej są to różnorodne przedmiotowe koła zainteresowań, zajęcia rozwijające uzdolnienia, sportowe, a także rewalidacyjne, korekcyjno-kompensacyjne, logopedyczne i zajęcia z pedagogiem.

Problemy dzieci, młodzieży i ich rodzin oraz przyczyny negatywnych zachowań

W opinii przedstawicieli ankietowanej placówki, dzieci i młodzież oraz ich rodziny najczęściej zmagają się z problemami, u podstaw których leżą ogólne trudności rodziny związane z brakiem pracy, ubóstwem, uzależnieniami czy złym stanem zdrowia. W ankiecie zwrócono także uwagę na trudności z dostępem do szeroko rozumianej kultury – kina, teatru, muzeum. Efektem ujawnionych problemów są występujące u uczniów problemy natury emocjonalnej, niedostosowanie społeczne, w tym nieprzestrzeganie przyjętych norm i zasad postępowania.

Wśród najczęstszych przyczyn negatywnych zachowań wśród dzieci i młodzieży badani wskazywali niski poziom kompetencji wychowawczych rodziców, konflikty rodzinne, brak pozytywnych wzorców oraz niewłaściwe zagospodarowanie czasu wolnego.

Podejmowane działania profilaktyczne i wychowawcze

W Zespole Szkół Samorządowych w Krynkach podejmowane są różnorodne działania profilaktyczne i wychowawcze. Przybierają one formę realizowanych programów profilaktycznych i wychowawczych; odbywają się pogadanki, wykłady i spotkania. W roku szkolnym 2017/2018 podejmowano działania profilaktyczne w zakresie:

- bezpieczeństwa w szkole i środowisku (m.in. egzamin na kartę rowerową, nauka resuscytacji, akcja walki z hałasem, pogadanki z policjantami, strażakami, strażnikami granicznymi),
- promocji zdrowia poprzez aktywność fizyczną (m.in. turnieje i rozgrywki między uczniami, nauczycielami i rodzicami, wyjazdy na basen i lodowisko),
- tworzenia dobrego klimatu w szkole (m.in. rozwijanie umiejętności interpersonalnych, nauka radzenia sobie ze stresem i złością, edukowanie w zakresie uzależnień),
- zdrowego odżywiania i zdrowego stylu życia (m.in. wyrabianie nawyku racjonalnego, higienicznego i estetycznego spożywania posiłków – „Zdrowie na talerzu w Dniu Dziecka”, udział w programie „Owoce i warzywa w szkole” oraz akcji „Mleko w szkole”, cykl lekcji o problemach i trudnościach młodzieży wynikających z dojrzewania, realizacja programów profilaktycznych „Trzymaj formę”, „Nie pal przy mnie, proszę”, „Czyste powietrze wokół nas”, udział w obchodach „Dnia bez papierosa”, „Ja przeciw używkom”, „Dopalaczom stop”).

Współpraca z rodzicami oraz z innymi instytucjami i organizacjami

Szkoła podejmuje współpracę z rodzicami uczniów. Najczęściej w jej ramach odbywają się zebrania ogólne i spotkania indywidualne. Spotkania z rodzicami uzupełniane są o treści edukacyjne i profilaktyczne, prowadzona jest pedagogizacja rodziców.

Placówka współpracuje także z innymi instytucjami i organizacjami wspierającymi dzieci, młodzież i ich rodziny, są to: Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna i Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sokółce, Policja, Straż graniczna, Straż pożarna, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krynkach oraz Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Krynkach. Szkoła współpracuje również z gminnymi placówkami kulturalnymi i ochrony zdrowia.

Pośród ww. podmiotów, ważną rolę pełni Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Sokółce (ul. Polna 1, 16-100 Sokółka) świadcząca specjalistyczną pomoc psychologiczno-pedagogiczną i logopedyczną dzieciom i młodzieży oraz rodzicom i nauczycielom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych i edukacyjnych.

W roku szkolnym 2017/2018 pomocą specjalistów z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Sokółce objęto kilkadziesiąt dzieci z gminy. Dane szczegółowe na temat form i przyczyn udzielonej pomocy przedstawia poniższa tabela.

Tabela 2. Przyczyny i formy pomocy udzielonej dzieciom z gminy przez PPP w Sokółce w roku szkolnym 2017/2018

formy udzielonej pomocy		przyczyny	liczba dzieci/uczniów
w tym:	diagnoza psychologiczno-pedagogiczno-logopedyczna w Poradni	trudności edukacyjne, problemy emocjonalno-społeczne, wady mowy i wymowy, problemy językowe i komunikacyjne, opóźnienia i zaburzenia rozwojowe, w tym niepełnosprawności	22
	udzielenie ustnej porady dotyczącej sposobów pracy z dzieckiem		
	wydanie opinii lub orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego lub nauczania indywidualnego		
	zalecenia do objęcia dziecka pomocą psychologiczno-pedagogiczną, w tym logopedyczną i/lub zajęciami rewalidacyjnymi		
badania prognostyczne dojrzałości szkolnej i porady na terenie przedszkola		badania przesiewowe, diagnoza stopnia przygotowania dzieci do spełniania obowiązku szkolnego	7

zajęcia usprawniające funkcje percepcyjne dzieci w przedszkolu	działania profilaktyczne	7
badania zawodoznawcze i indywidualne porady w gimnazjum	pomoc w wyborze zawodu i kierunku kształcenia	36
warsztaty dla uczniów „decyzja zawodowa gimnazjalisty”		23
warsztaty dla uczniów „przemoc rówieśnicza”	profilaktyka zachowań niepożądanych	34

Źródło danych: Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Sokółce.

Potrzeby dzieci i młodzieży oraz możliwości ich zaspokojenia

Przedstawiciele ankietowanej placówki uznali, że do najważniejszych potrzeb dzieci i młodzieży w gminie należy ułatwienie im dostępu do ośrodków i dóbr kultury oraz zapewnienie warunków do rozwijania zainteresowań. Podkreślili, że w ramach posiadanych zasobów i środków szkoła już podejmuje i realizuje działania w tym kierunku, jednocześnie widząc możliwość rozwinięcia oferty zajęć pozalekcyjnych, m.in. poprzez organizację wycieczek i wyjazdów. Szkoła może także przyczynić się do lepszego zaspokojenia potrzeb dzieci i młodzieży w gminie poprzez organizację spotkań ze specjalistami różnych dziedzin.

2. RODZINA I DZIECKO W ŚRODOWISKU LOKALNYM

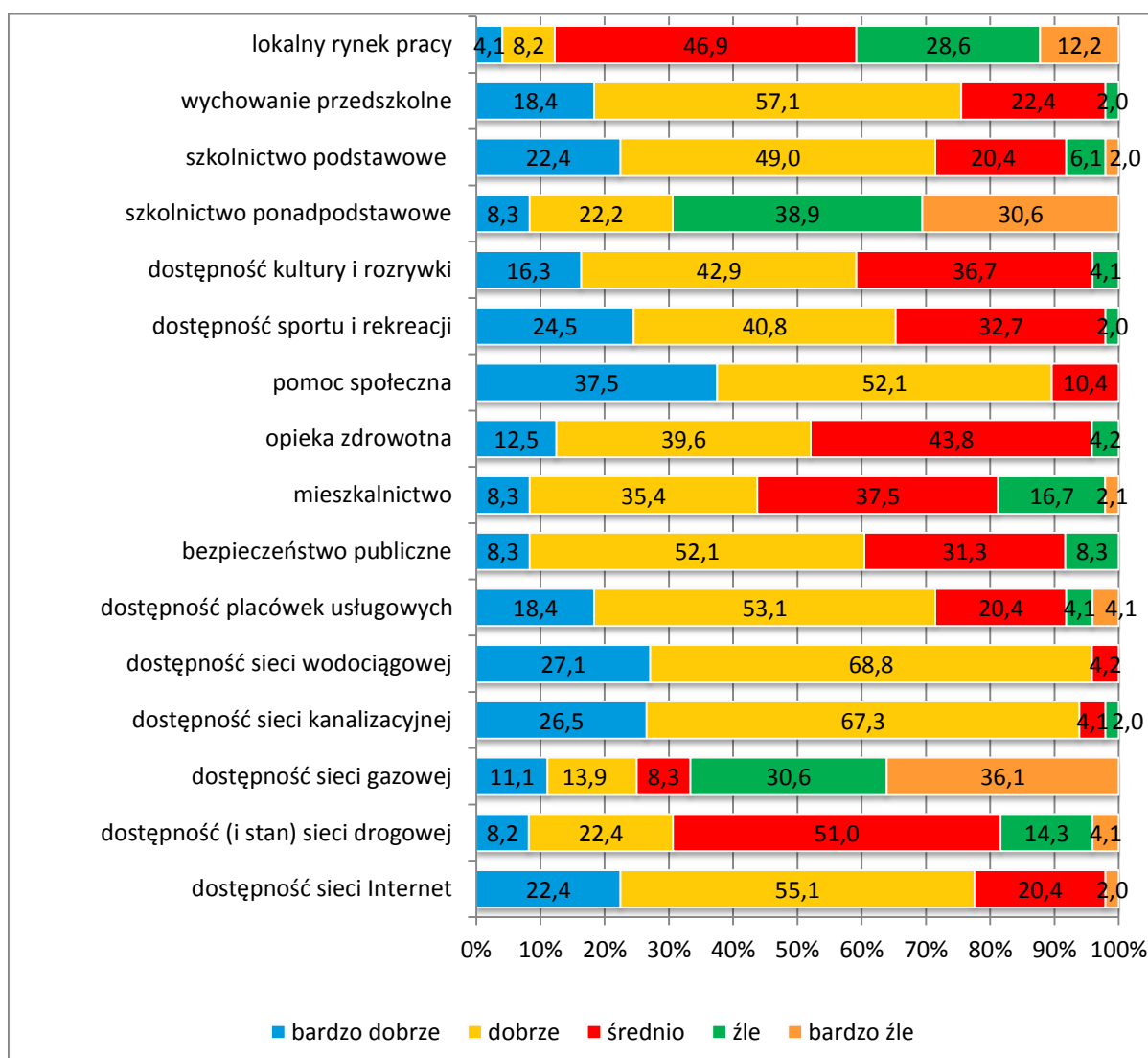
W ramach diagnozy sytuacji rodziny i dziecka w gminie przeprowadzono również badania ankietowe wśród mieszkańców gminy, w tym reprezentantów samorządu lokalnego – Burmistrza Krynek, Sekretarza Gminy, Skarbnika Gminy, radnych, sołtysów, pracowników Urzędu Miejskiego, członków komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, przedstawicieli jednostek organizacyjnych gminy, m.in. placówek oświatowych, kulturalnych, sportowych i pomocy społecznej, a także przedstawicieli jednostek służby zdrowia, policji, organizacji pozarządowych i kościoła.

Badania te posłużyły m.in. ocenie warunków życia w gminie, identyfikacji występujących na jej terenie problemów społecznych, wskazaniu grup zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz poznaniu istotnych z punktu widzenia niniejszego Programu opinii na temat przyczyn bezradności opiekuńczo-wychowawczej oraz w prowadzeniu gospodarstwa domowego, negatywnych zjawisk społecznych wśród dzieci i młodzieży, ich

przyczyn, a także propozycji działań, jakie należałoby podjąć w celu zmniejszenia natężenia tych problemów oraz zminimalizowania ich skutków.

Do analizy przedłożono w sumie 49 wypełnionych anonimowo ankiet. Odpowiedzi na pytanie o warunki życia w gminie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 1. Warunki życia w gminie

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

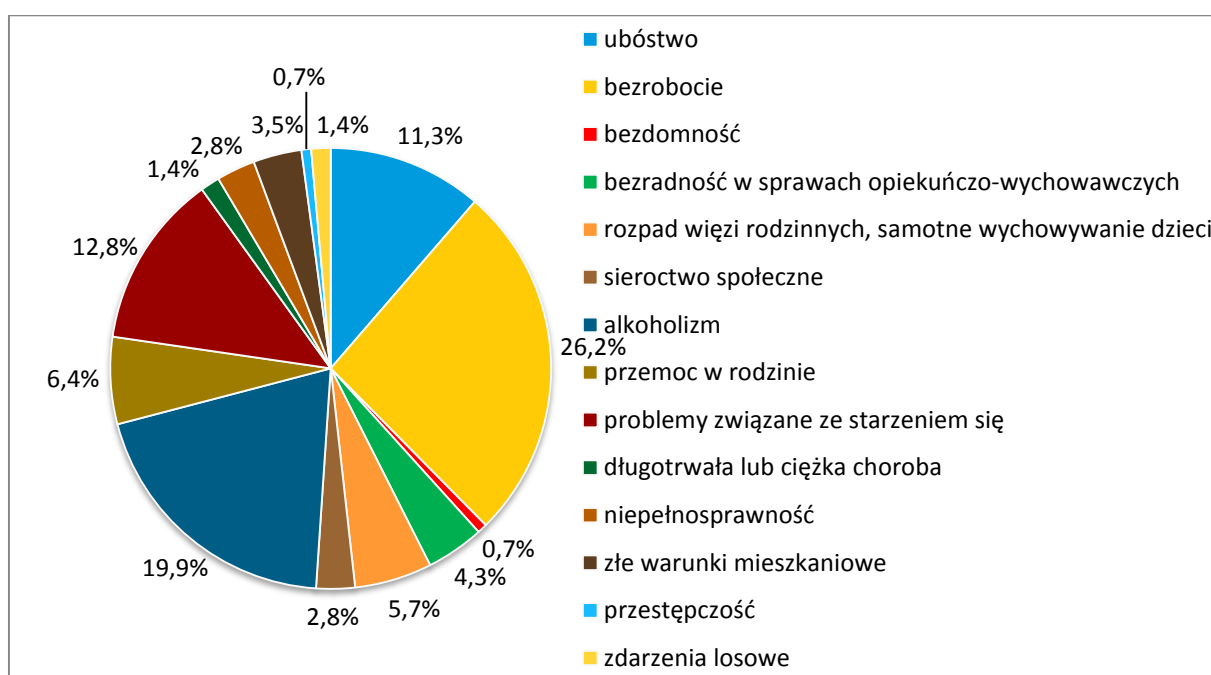
Analizując warunki życia w gminie, przedstawiciele środowiska lokalnego najwyżej ocenili dostęp do sieci wodociągowej (łącznie 95,9% ocen dobrych i bardzo dobrych) i kanalizacyjnej (w sumie 93,8% ocen dobrych i bardzo dobrych), pomoc społeczną (łącznie 89,6% ocen dobrych i bardzo dobrych), dostęp do sieci Internet (w sumie 77,5% ocen dobrych i bardzo dobrych), wychowania przedszkolnego (łącznie 75,5% ocen dobrych i bardzo dobrych),

placówek usługowych (w sumie 71,5% ocen dobrych i bardzo dobrych) oraz szkolnictwa podstawowego (łącznie 71,4% ocen dobrych i bardzo dobrych).

Najniżej ankietowani ocenili dostępność szkolnictwa ponadpodstawowego (w sumie 69,5% ocen złych i bardzo złych) i sieci gazowej (łącznie 66,7% ocen bardzo złych i złych) oraz lokalny rynek pracy (w sumie 40,8% ocen złych i bardzo złych).

Kolejny wykres przedstawia odpowiedzi badanych na pytanie o problemy, które najczęściej dotyczą mieszkańców gminy.

Wykres 2. Problemy najczęściej dotykające rodziny zamieszkujące w gminie

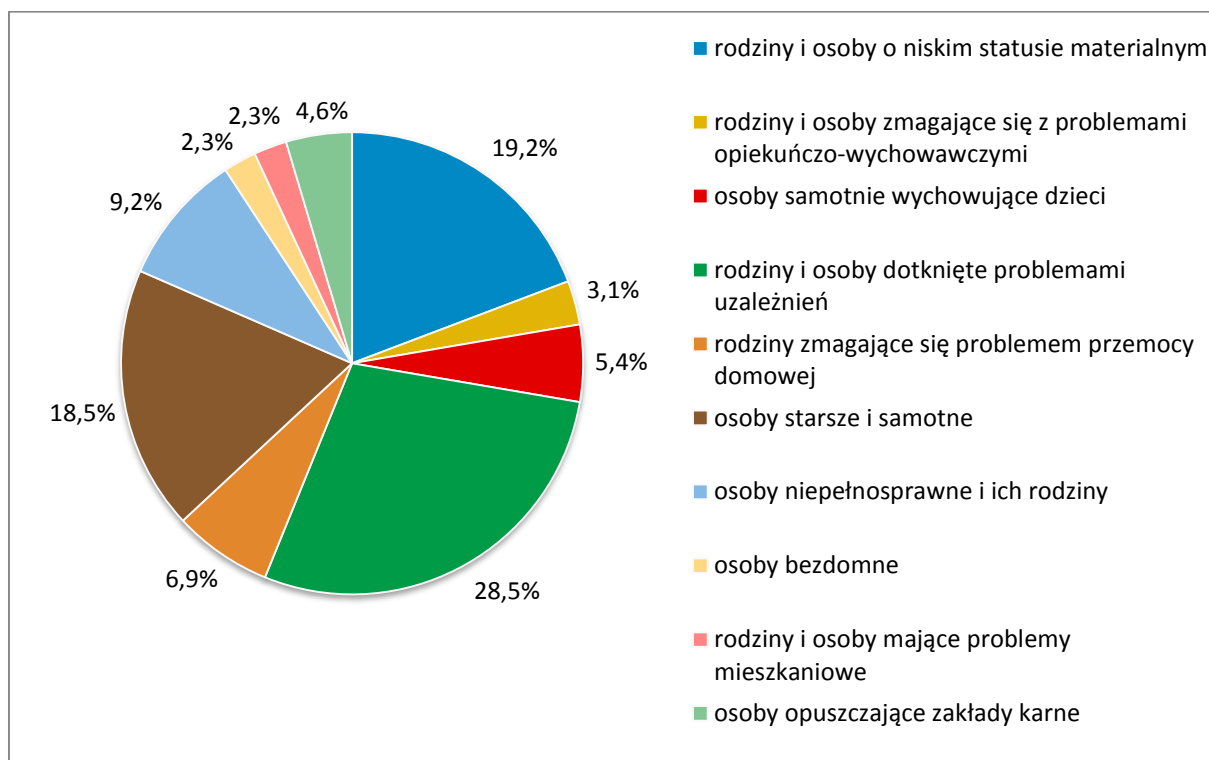

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Za problemy, który najczęściej dotykają mieszkańców gminy, respondenci uznali bezrobocie (26,2%), alkoholizm (19,9%), a także problemy związane ze starzeniem się (12,8%) oraz ubóstwo (11,3%).

Odpowiadając na następne pytanie, ankietowali identyfikowali grupy zagrożone wykluczeniem społecznym w gminie. Uzyskane odpowiedzi przedstawia poniższy wykres.

Wykres 3. Grupy zagrożone wykluczeniem społecznym w gminie

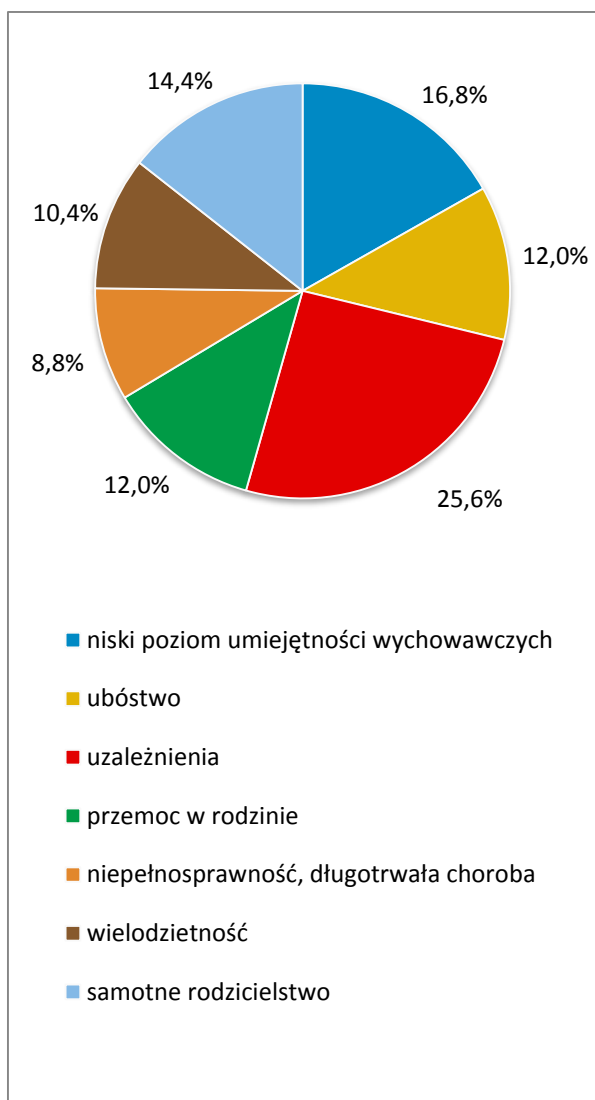

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

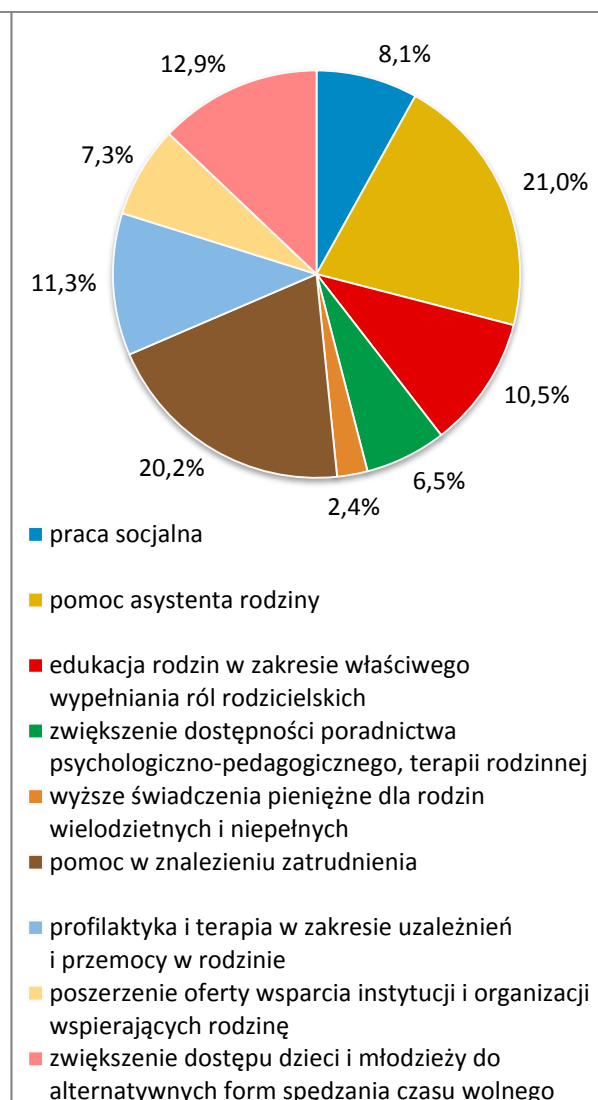
Najwięcej badanych stwierdziło, że najbardziej zagrożone wykluczeniem społecznym są rodziny i osoby dotknięte problemami uzależnień (28,5%), rodziny i osoby o niskim statusie materialnym (19,2%) oraz osoby starsze i samotne (18,5%).

Na poniższych wykresach przedstawiono odpowiedzi respondentów na temat przyczyn bezradności opiekuńczo-wychowawczej oraz w prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz wskazane przez nich działania, które przyniosłyby największą skuteczność w zapobieganiu i rozwiązywaniu tego problemu.

Wykres 4. Przyczyny bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz w prowadzeniu gospodarstwa domowego w gminie

Wykres 5. Jakie działania poprawiłyby sytuację rodzin niewydolnych wychowawczo w gminie?

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

W opinii badanych głównymi przyczynami bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz w prowadzeniu gospodarstwa domowego w gminie są uzależnienia (25,6%), niski poziom umiejętności wychowawczych (16,8%) oraz samotne rodzicielstwo (14,4%).

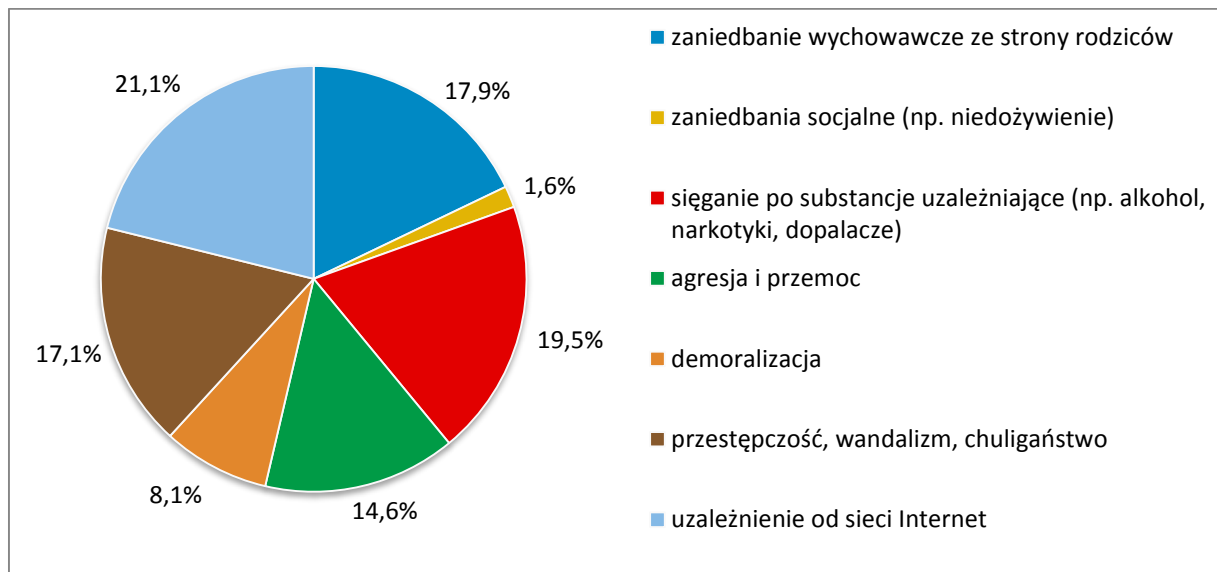
Wśród działań, których podjęcie mogłoby poprawić sytuację rodzin niewydolnych wychowawczo, ankietowani najczęściej wskazywali świadczenie wsparcia przez asystenta rodziny (21%), udzielenie pomocy w znalezieniu zatrudnienia (20,2%), a także zwiększenie dostępu dzieci i młodzieży do alternatywnych form spędzania czasu wolnego (12,9%),

prowadzenie profilaktyki i terapii w zakresie uzależnień i przemocy w rodzinie (11,3%) oraz edukowanie rodzin w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich (10,5%).

Następne wykresy prezentują opinie respondentów na temat negatywnych zjawisk społecznych, na które narażone są dzieci i młodzież w gminie, problemów występujących w rodzinie i w środowisku lokalnym, które są ich najczęstszymi przyczynami, oraz działań, które mogłyby być odpowiedzią na problemy, z którymi zmagają się dzieci i młodzież.

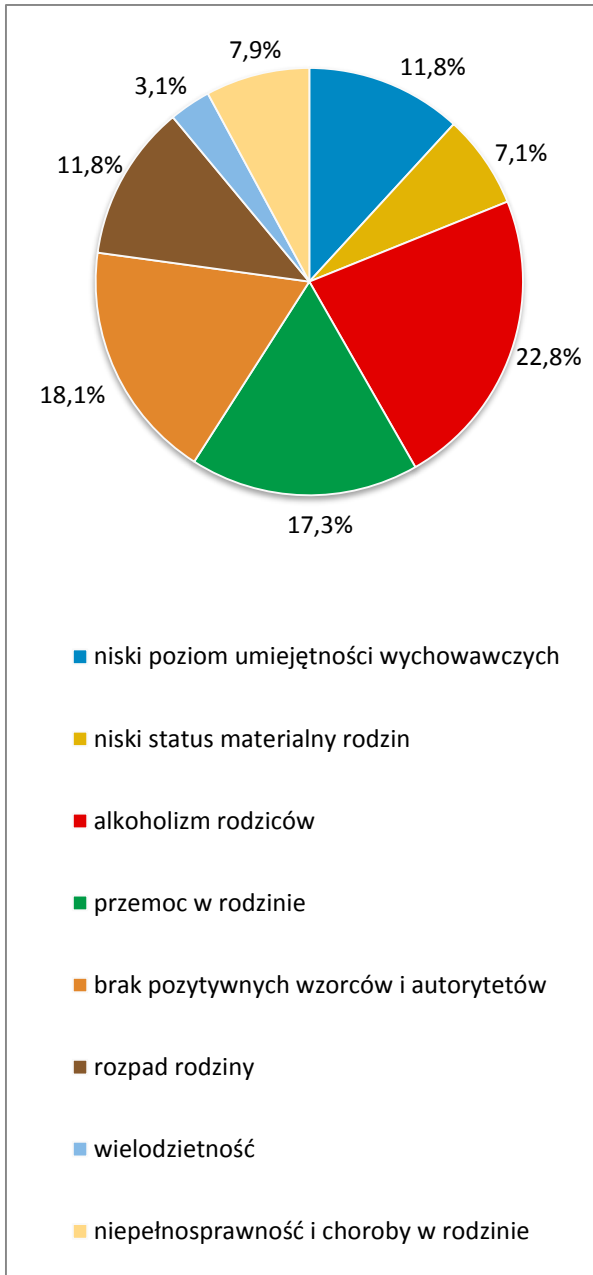
Wykres 6. Negatywne zjawiska społeczne, na które narażone są dzieci i młodzież w gminie

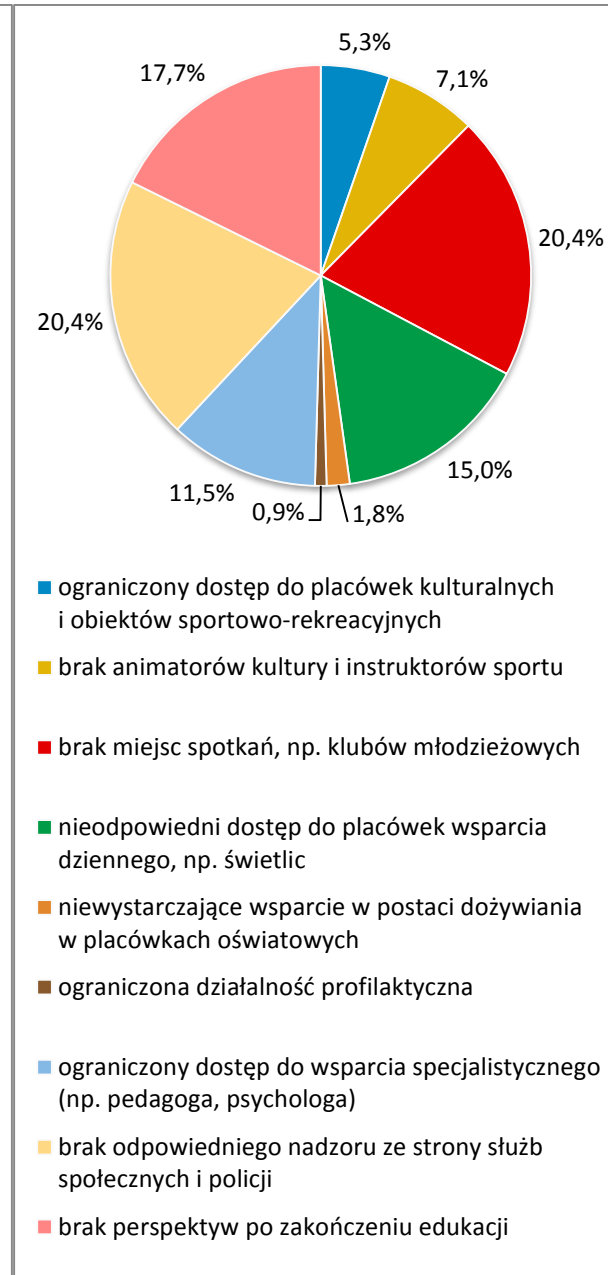
Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Według ankietowanych, do negatywnych zjawisk społecznych, na które najbardziej narażone są dzieci i młodzież z gminy, należą: uzależnienie od sieci Internet (21,1%), sięganie po substancje uzależniające, np. alkohol, narkotyki i dopalacze (19,5%), zaniedbania wychowawcze ze strony rodziców (17,9%) oraz przestępczość, wandalizm i chuligaństwo (17,1%).

Wykres 7. Problemy występujące w rodzinie, które są najczęstszymi przyczynami negatywnych zjawisk społecznych wśród dzieci i młodzieży z gminy

Wykres 8. Problemy występujące w środowisku lokalnym, które są najczęstszymi przyczynami negatywnych zjawisk społecznych wśród dzieci i młodzieży z gminy

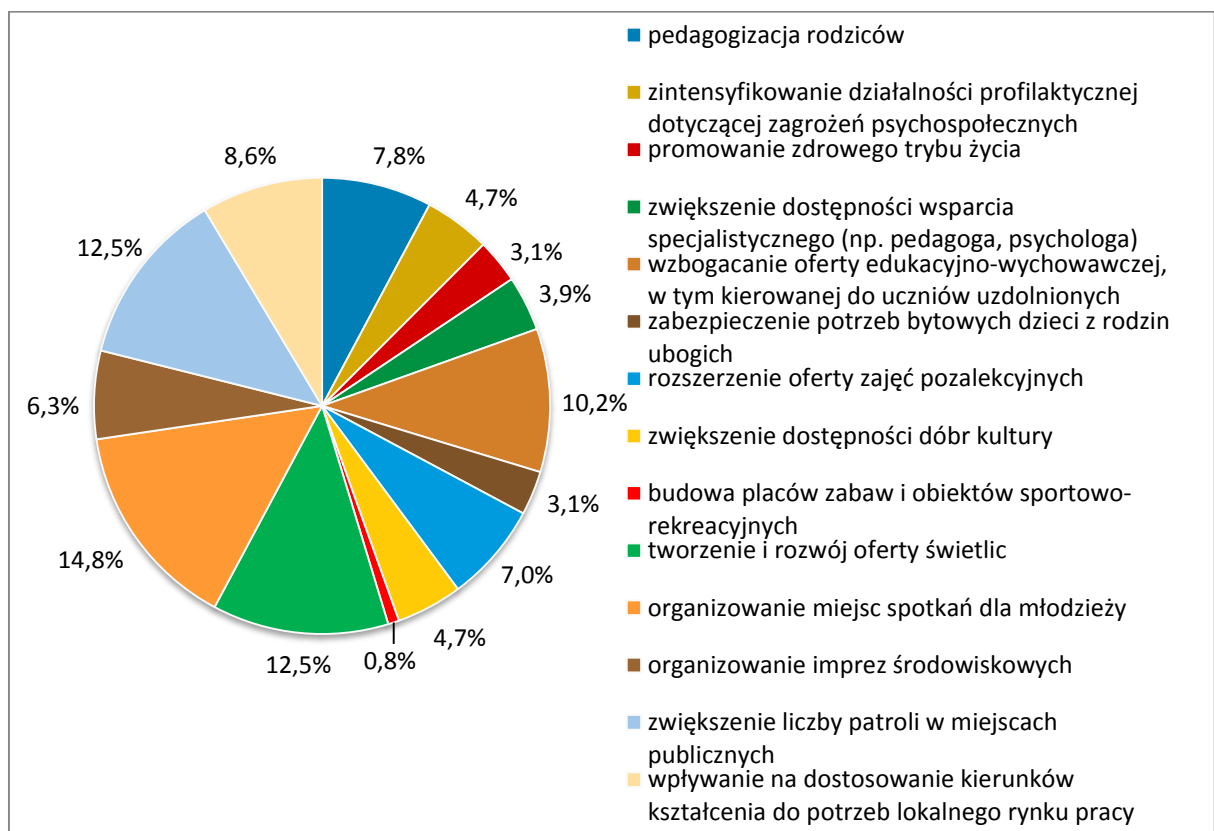

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Identyfikując problemy występujące w rodzinie, które są najczęstszymi przyczynami negatywnych zjawisk społecznych wśród dzieci i młodzieży z gminy, ankietowani wskazali na alkoholizm rodziców (22,8%), brak pozytywnych wzorców i autorytetów (18,1%) oraz przemoc w rodzinie (17,3%).

Szukając z kolei przyczyn negatywnych zjawisk społecznych wśród dzieci i młodzieży w problemach występujących w środowisku lokalnym, badani szczególną uwagę zwrócili na brak miejsc spotkań, np. klubów młodzieżowych, nieodpowiedni nadzór ze strony służb społecznych i policji (po 20,4%), brak perspektyw po zakończeniu edukacji (17,7%) oraz nieodpowiedni dostęp do placówek wsparcia dziennego, np. świetlic środowiskowych, socjoterapeutycznych (15%).

Wykres 9. Działania mogące być odpowiedzią na problemy, z którymi zmagają się dzieci i młodzież w gminie

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Wskazując działania, jakie mogłyby być odpowiedzią na problemy, z którymi zmagają się dzieci i młodzież w gminie, ankietowani podkreślili przede wszystkim potrzebę organizowania miejsc spotkań dla młodzieży (14,8%), tworzenia i rozwijania oferty świetlic, zwiększenia liczby patroli w miejscach publicznych (po 12,5%) oraz wzbogacenia oferty edukacyjno-wychowawczej, w tym kierowanej do uczniów uzdolnionych (10,2%).

3. POMOC I WSPARCIE RODZINY I DZIECKA W TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ

Główną instytucją, która świadczy w gminie pomoc i wsparcie rodzinom i dzieciom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej jest Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krynkach. Prowadząc działalność w tym zakresie realizuje on zadania wynikające m.in. z takich aktów prawnych, jak: ustawa o pomocy społecznej, ustawa o świadczeniach rodzinnych, ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, ustawa o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów, ustawa o Karcie Dużej Rodziny, ustawa o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci oraz ustawa o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, ustawa o dodatkach mieszkaniowych oraz ustawa – Prawo energetyczne.

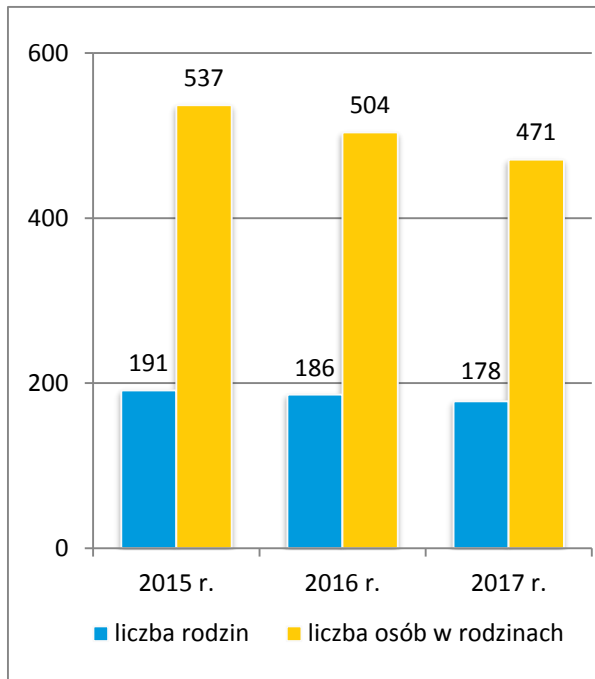
W latach 2015-2017 liczba rodzin, z którymi przeprowadzono wywiad środowiskowy, stale zmniejszała się (191 w 2015 r., 186 w 2016 r., 178 w 2017 r.), podobnie jak liczba osób przebywających w tych rodzinach (537 w 2015 r., 504 w 2016 r., 471 w 2017 r.).

W latach 2015-2017 liczba rodzin, którym przyznano świadczenie, systematycznie zmniejszała się (ze 191 w 2015 r. do 176 w 2017 r.), podobnie jak liczba osób przebywających w tych rodzinach (z 528 w 2015 r. do 468 w 2017 r.). Stale spadała również liczba rodzin, którym przyznano świadczenie pieniężne (ze 181 w 2015 r. do 168 w 2017 r.), oraz liczba osób przebywających w tych rodzinach (z 489 w 2015 r. do 442 w 2017 r.). W analizowanym okresie systematycznie zmniejszała się także liczba rodzin i osób w rodzinach, którym przyznano świadczenie niepieniężne (z odpowiednio 96 i 376 w 2015 r. do 86 i 336 w 2017 r.).

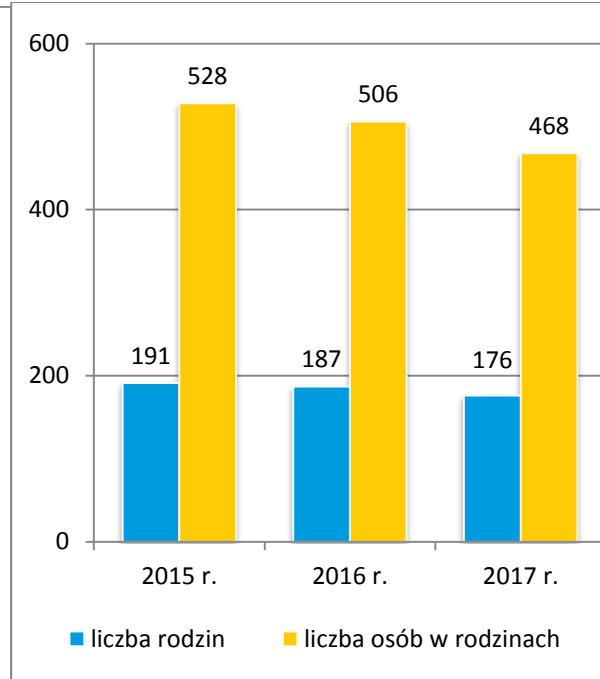
W gronie osób korzystających z pomocy społecznej w gminie, zdecydowanie największą grupę stanowiły osoby w wieku produkcyjnym (340 w 2015 r., 336 w 2016 r., 313 w 2017 r.) oraz osoby długotrwale korzystające z pomocy społecznej (253 w 2015 r., 2245 w 2016 r., 228 w 2017 r.). W latach 2015-2017 odsetek tych ostatnich w gronie beneficjentów Ośrodka, którym przyznano świadczenie, był wysoki i na podobnym poziomie (70,7% w 2015 r., po 70,6% w latach 2016-2017).

Poniższe wykresy przedstawiają dane szczegółowe na temat korzystających z pomocy społecznej w gminie.

Wykres 10. Rodziny i osoby w rodzinach w gminie, z którymi w latach 2015-2017 przeprowadzono wywiad środowiskowy

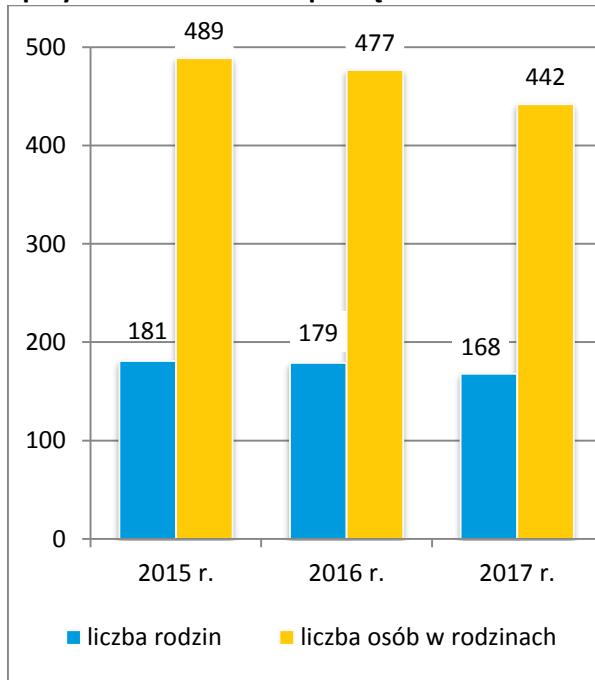

Wykres 11. Rodziny i osoby w rodzinach w gminie, którym w latach 2015-2017 przyznano świadczenie

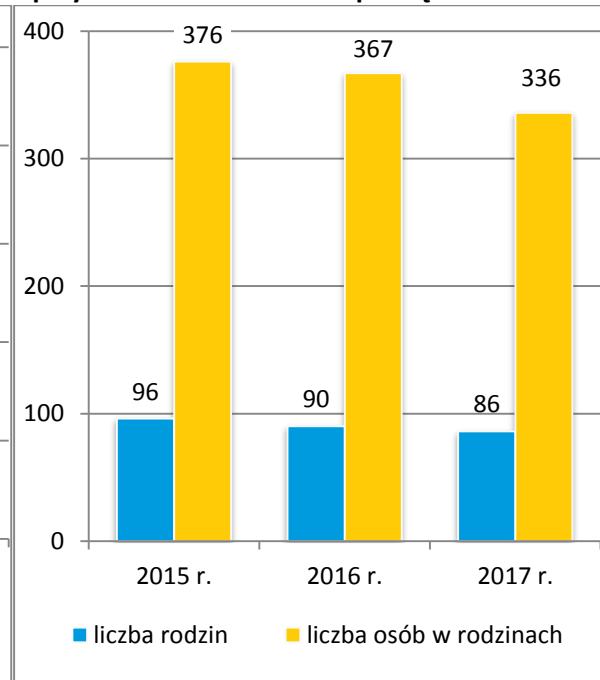

Źródło danych: Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krynkach.

Wykres 12. Rodziny i osoby w rodzinach w gminie, którym w latach 2015-2017 przyznano świadczenie pieniężne

Wykres 13. Rodziny i osoby w rodzinach w gminie, którym w latach 2015-2017 przyznano świadczenie niepieniężne

Źródło danych: Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krynkach.

Biorąc pod uwagę strukturę rodzin korzystających ze wsparcia MGOPS-u, najliczniejsze grupy w latach 2015-2017 stanowiły rodziny jednoosobowe. Wśród rodzin z dziećmi i rodzin niepełnych dominowały rodziny z dwojgiem lub jednym dzieckiem, a wśród rodzin emerytów i rencistów rodziny jednoosobowe. Dane szczegółowe na ten temat przedstawia poniższa tabela.

Tabela 3. Typy rodzin objętych pomocą społeczną w gminie w latach 2015-2017

typy rodzin		liczba rodzin			liczba osób w rodzinach		
		2015 r.	2016 r.	2017 r.	2015 r.	2016 r.	2017 r.
rodziny ogółem		243	216	223	660	572	589
o liczbie osób:	1	91	85	89	91	85	89
	2	25	22	21	50	44	42
	3	40	35	38	120	105	114
	4	49	43	43	196	172	172
	5	30	25	23	150	125	115
	6 i więcej	8	6	9	53	41	57
w tym: rodziny z dziećmi ogółem		111	96	94	431	379	377
o liczbie dzieci:	1	53	38	34	167	115	107
	2	37	38	40	152	156	160
	3	17	16	14	85	80	71
	4	2	3	5	11	20	31
	5	0	0	0	0	0	0
	6	2	1	1	16	8	8
	7 i więcej	0	0	0	0	0	0
rodziny niepełne ogółem		22	17	17	63	50	48
o liczbie dzieci:	1	15	9	7	34	21	14
	2	5	7	10	16	24	34
	3	1	1	0	5	5	0
	4 i więcej	1	0	0	8	0	0
rodziny emerytów i rencistów ogółem		12	14	9	22	27	20
o liczbie osób:	1	8	9	6	8	9	6
	2	1	1	0	2	2	0
	3	1	2	0	3	6	0
	4 i więcej	2	2	3	9	10	14

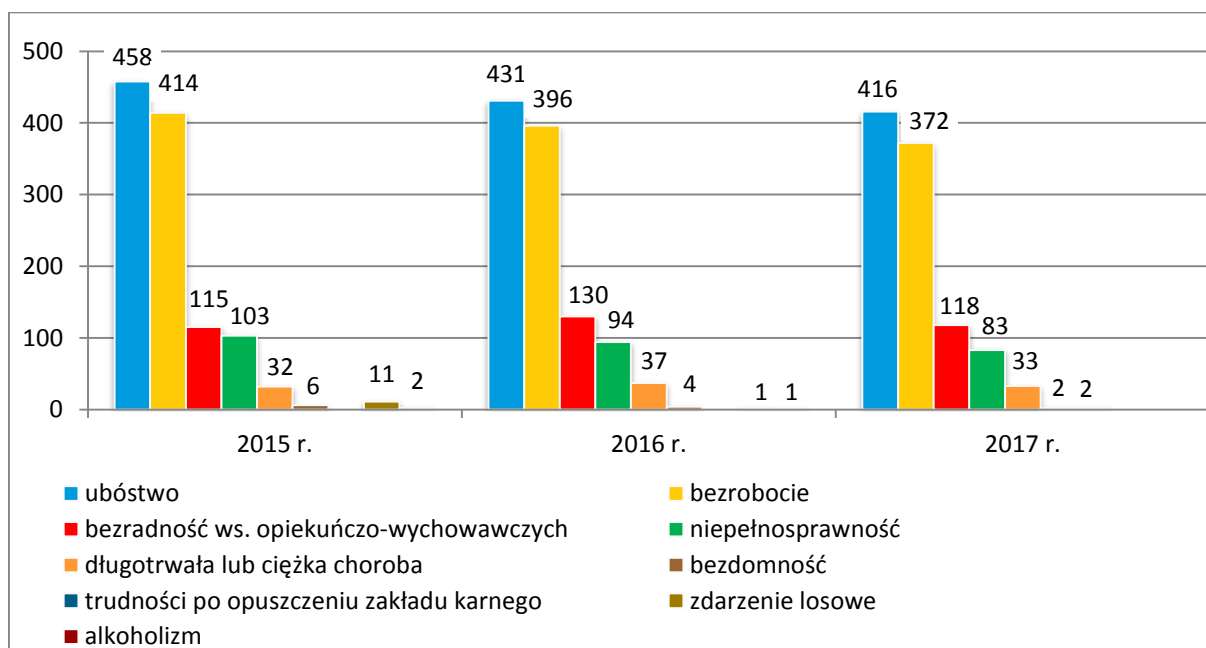
Źródło danych: Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krynkach.

Wśród mieszkańców gminy korzystających ze wsparcia MGOPS-u w latach 2015-2017 najliczniejsze grupy stanowiły rodziny dotknięte ogólnie rozumianym ubóstwem i bezrobociem. Znaczna część beneficjentów świadczeń pomocy społecznej zmagająca się

z bezradnością w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz z niepełnosprawnością.

Dane szczegółowe na temat powodów przyznawania pomocy społecznej w gminie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 14. Powody przyznawania pomocy społecznej w gminie w latach 2015-2017 (liczba osób w rodzinach)

Źródło danych: Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krynkach.

W latach 2015-2017 zmniejszyła się liczba osób w rodzinach objętych pomocą społeczną z powodu ubóstwa (z 458 w 2015 r. do 416 w 2017 r.), bezrobocia (z 414 w 2015 r. do 372 w 2017 r.) i niepełnosprawności (ze 103 w 2015 r. do 83 w 2017 r.). Nieznacznym wahaniom ulegała z kolei liczba świadczeniobiorców doświadczających bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego (115 w 2015 r., 130 w 2016 r., 118 w 2017 r.) oraz długotrwałej lub ciężkiej choroby (32 w 2015 r., 37 w 2016 r., 33 w 2017 r.). Warty podkreślenia jest fakt, iż w analizowanym okresie w gminie nie przyznawano świadczeń osobom i rodzinom wymagającym ochrony macierzyństwa lub wielodzietności.

Świadczenia pomocy społecznej udzielane przez MGOPS mają głównie charakter pieniężny, niepieniężny i usługowy. Dane szczegółowe w tym zakresie za lata 2015-2017 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 4. Formy świadczeń pomocy społecznej udzielonych w gminie przez MGOPS w latach 2015-2017

formy świadczeń		liczba osób			liczba świadczeń		
		2015 r.	2016 r.	2017 r.	2015 r.	2016 r.	2017 r.
pieniężne	zasiłek stały	22	14	14	196	159	160
	zasiłek okresowy	136	128	122	1.215	1.117	1.082
	zasiłek celowy	135	133	119	X	X	X
	w tym: zasiłek celowy przyznany w ramach programu „Pomoc Państwa w zakresie dożywiania”	113	111	110	539	606	583
niepieniężne	posiłek	163	159	149	26.677	26.001	26.952
	w tym: posiłek przyznany w ramach programu „Pomoc Państwa w zakresie dożywiania”	163	159	147	26.677	26.001	26.717
	schronienie	0	0	0	0	0	0
	ubranie	0	0	0	0	0	0
	sprawienie pogrzebu	1	0	0	1	0	0
	odpłatność gminy za pobyt w domu pomocy społecznej	1	1	2	12	12	19
usługi	usługi opiekuńcze	0	0	0	0	0	0
	specjalistyczne usługi opiekuńcze	0	0	0	0	0	0
	specjalistyczne usługi dla osób z zaburzeniami psychicznymi	2	2	2	282	276	288
	poradnictwo specjalistyczne	0*	0*	0*	X	X	X
	praca socjalna	80*	59*	163*	X	X	X
	interwencja kryzysowa	0*	0*	0*	X	X	X
	kontrakt socjalny	15	0	0	X	X	X
	projekt socjalny	X	X	0	X	X	X
indywidualne programy pomocy	indywidualny program wychodzenia z bezdomności	0	0	0	X	X	X
	indywidualny program zatrudnienia socjalnego (CIS)	0	0	0	X	X	X

wspieranie rodziny i pieczy zastępczej	wspieranie rodziny przez asystenta rodziny (liczba asystentów rodziny)	6* (1)	6* (1)	6* (1)	X	X	X
	liczba dzieci z gminy w pieczy zastępczej (odpłatność za pobyt dziecka w pieczy zastępczej; w zł)	1 (902)	1 (2.376)	1 (3.781)	X	X	X

*liczba rodzin

Źródło danych: Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krynkach.

Spośród świadczeń pieniężnych najczęściej udzielanymi formami pomocy w latach 2015-2017 były zasiłek celowy i zasiłek okresowy. Zasiłek celowy jest przyznawany na zaspokojenie niezbędnej potrzeby bytowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, obuwia, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, opłat za gaz, energię, wodę i czynsz, a także kosztów pogrzebu. W latach 2015-2017 liczba osób nim objętych stale zmniejszała się (ze 135 w 2015 r. do 119 w 2017 r.). Z kolei zasiłek okresowy przysługuje w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego. W latach 2015-2017 liczba osób, które z niego skorzystały, również spadała (ze 136 w 2015 r. do 122 w 2017 r.).

Dominujący rodzaj pomocy niepieniężnej stanowił z kolei posiłek, który był wsparciem udzielanym głównie dzieciom w ramach wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. Celem tego Programu jest ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji, ze szczególnym uwzględnieniem uczniów z terenów objętych wysokim poziomem bezrobocia i ze środowisk wiejskich oraz osób dorosłych, w szczególności samotnych, w podeszłym wieku, chorych lub niepełnosprawnych. W latach 2015-2017 roku liczba osób objętych posiłkiem nieco zmniejszyła się (ze 163 w 2015 r. do 149 w 2017 r.).

Wśród usług najistotniejszą rolę odgrywała praca socjalna mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych i tworzenie warunków sprzyjających temu celowi. W 2017 roku liczba rodzin, które objęto pracą socjalną, znacznie zwiększyła się w stosunku do lat poprzednich (80 w 2015 r., 59 w 2016 r., 163 w 2017 r.).

W analizowanym okresie Ośrodek realizował również zadania z zakresu wspierania rodziny i rozwoju pieczy zastępczej, zatrudniając 1 asystenta rodziny. W latach 2015-2017 pod jego opieką pozostawało 6 rodzin w każdym roku. Środki na pokrycie kosztów związanych z zatrudnieniem asystenta rodziny zostały pozyskane w ramach Programu „Asystent rodziny i koordynator pieczy zastępczej”. Gmina ponosiła również odpłatność za pobyt 1 dziecka z gminy w pieczy zastępczej – w 2015 roku 902 zł, w 2016 roku 2.376 zł, a w 2017 roku 3.781 zł.

W latach 2015-2017 MGOPS realizował również zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, będąc odpowiedzialnym za obsługę organizacyjno-techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, a także delegując do niego swoich pracowników.

Od 2014 roku w gminie realizowany jest także rządowy program pomocy dla rodzin wielodzietnych. Koordynacją jego realizacji zajmuje się MGOPS, który wydaje uprawnionym Karty Dużej Rodziny. W latach 2015-2016 wydano 262 karty, a w 2017 roku 105 kart.

W latach 2016-2017 Ośrodek realizował również zadanie wynikające z ustawy o pomocy państwa w wychowaniu dzieci, przyznając świadczenia wychowawcze – w 2016 roku 177 rodzinom na kwotę 1.261.493 zł, a w 2017 roku 169 rodzinom na kwotę 1.678.624 zł.

W ramach realizowanych zadań MGOPS przyznawał również świadczenia rodzinne. W latach 2015-2017 ogólna liczba udzielonych świadczeń zwiększała się z roku na rok (z 12.189 w 2015 r. do 13.233 w 2017 r.), podobnie jak liczba wypłaconych zasiłków rodzinnych i dodatków do zasiłków (z 10.157 w 2015 r. do 11.030 w 2017 r.). Z kolei na zbliżonym poziomie pozostawała liczba przyznanych zasiłków pielęgnacyjnych (1.691 w 2015 r., 1.678 w 2016 r., 1.699 w 2017 r.).

Dane szczegółowe na temat przyznanych w gminie świadczeń rodzinnych przedstawia poniższa tabela.

Tabela 5. Świadczenia rodzinne przyznane w gminie w latach 2015-2017

	2015 r.	2016 r.	2017 r.
zasiłki rodzinne i dodatki do zasiłków rodzinnych			
liczba świadczeń	4.153	4.217	4.200
zasiłek pielęgnacyjny			
liczba świadczeń	713	666	613

świadczenia pielęgnacyjne			
liczba świadczeń	111	102	101
dodatek do świadczenia pielęgnacyjnego			
liczba świadczeń	0	X	X
specjalny zasiłek opiekuńczy			
liczba świadczeń	26	36	62
jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka			
liczba świadczeń	19	12	20
świadczenie rodzicielskie			
liczba świadczeń	X	119	103
ogółem			
liczba świadczeń	5.022	5.152	5.099
zasiłek dla opiekuna			
liczba świadczeń	99	84	65
jednorazowe świadczenie w wysokości 4.000 zł			
liczba świadczeń	X	X	1

Źródło danych: Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krynkach.

W analizowanym okresie Ośrodek przyznawał również zasiłek dla opiekunów osób niepełnosprawnych. Przysługuje on osobom, które utraciły prawo do świadczenia pielęgnacyjnego z dniem 1 lipca 2013 roku w związku z wygaśnięciem z mocy prawa (na podstawie art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 7 grudnia 2012 roku o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw, Dz. U. z 2012 r., poz. 1548) decyzji przyznającej prawo do świadczenia pielęgnacyjnego. W latach 2015-2017 MGOPS wypłacił odpowiednio 99, 84 i 65 zasiłków dla opiekuna na łączną kwotę odpowiednio 51.289, 43.680 i 33.156 zł.

Za osoby pobierające świadczenia pielęgnacyjne i specjalny zasiłek opiekuńczy MGOPS opłacał składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe oraz zdrowotne. W 2017 roku liczba tych składek była wyższa niż w latach 2015-2016 (140 w 2015 r., 138 w 2016 r., 164 w 2017 r.), a ich wartość zwiększała się z roku na rok (36.792 zł w 2015 r., 38.711 zł w 2016 r., 43.028 zł w 2017 r.).

W 2017 roku Ośrodek przyznał 1 jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Świadczenie to przyznawane jest w oparciu o art. 10 ustawy z dnia 4 listopada 2016

roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, wynosi 4.000 zł i jest finansowane z dotacji celowej z budżetu państwa.

Kolejną formę pomocy udzielanej przez Ośrodek stanowiły świadczenia z funduszu alimentacyjnego, które służą wsparciu osób znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej w przypadku bezskuteczności egzekucji zasądzonych świadczeń alimentacyjnych. W latach 2015-2017 liczba rodzin, którym przyznano tę pomoc, była na zbliżonym poziomie (17 w 2015 r., 19 w 2016 r., 16 w 2017 r.), a liczba wypłaconych świadczeń ulegała wahaniom (221 w 2015 r., 255 w 2016 r., 231 w 2017 r.). Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 6. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyznane w gminie w latach 2015-2017

	2015 r.	2016 r.	2017 r.
liczba rodzin, którym przyznano świadczenie	17	19	16
liczba wypłaconych świadczeń	221	255	231
łączna kwota wypłaconych świadczeń (w zł)	90.079	110.910	107.349

Źródło danych: Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krynkach.

W latach 2015-2017 w gminie wypłacano także dodatki mieszkaniowe i energetyczne. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 7. Dodatki mieszkaniowe i energetyczne przyznane w gminie w latach 2015-2017

	2015 r.	2016 r.	2017 r.
liczba gospodarstw, którym przyznano dodatki mieszkaniowe	22	18	16
wartość przyznanych dodatków mieszkaniowych (w zł)	54.884	39.171	30.530
liczba gospodarstw, którym przyznano dodatki energetyczne	2	0	0
wartość przyznanych dodatków energetycznych (w zł)	142	0	0

Źródło danych: Urząd Miejski w Krynkach.

4. INSTYTUCJE I ORGANIZACJE DZIAŁAJĄCE NA RZECZ RODZINY I DZIECKA

W gminie Krynki oraz w jej sąsiedztwie funkcjonują instytucje i organizacje pozarządowe działające na rzecz rodziny i dziecka. Poza Miejsko-Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Krynkach, są to: gminne placówki oświatowe i kulturalne, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Krynkach, Punkt Informacyjno-Kontaktowy w Krynkach, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Mieście i Gminie Krynki, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sokółce, Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. J. Korczaka w Sokółce, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Sokółce oraz organizacje pozarządowe, głównie działające w obszarze upowszechniania sportu i kultury oraz na rzecz wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży.

Placówki oświatowe i kulturalne

Na terenie gminy Krynki działa Zespół Szkół Samorządowych w Krynkach, w ramach którego funkcjonują: Szkoła Podstawowa im. Elizy Orzeszkowej, Gimnazjum prowadzące wygaszane oddziały oraz Przedszkole.

Działalność kulturalną na terenie gminy prowadzi Gminny Ośrodek Kultury w Krynkach i Biblioteka Publiczna Gminy Krynki. Upowszechnianiu kultury w gminie służy również działalność Centrum Edukacji i Kultury Muzułmańskiej w Kruszynianach.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Krynkach

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Krynkach zajmuje się inicjowaniem działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu.

W latach 2015-2017 liczba osób z problemem alkoholowym, z którymi GKRPA przeprowadziła rozmowy, była na zbliżonym poziomie (15 w 2015 r., 14 w 2016 r., 13 w 2017 r.), a liczba członków rodzin tych osób w 2016 roku była niższa niż w 2015 roku (20 w 2015 r., 14 w 2016 r.).

W analizowanym okresie GKRPA podejmowała również czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej obowiązku poddania się leczeniu

w placówce leczenia uzależnień (wobec 14 osób w 2016 r. i 4 osoby w 2017 r.), a także występowała w tej sprawie do sądu (w przypadku 1 osoby w 2017 r.).

W latach 2015-2017 członkowie GKRPA kontaktowali się z odpowiednio 20, 12 i 15 osobami doznającymi przemocy w rodzinie, z odpowiednio 20, 10 i 15 osobami stosującymi przemoc w rodzinie oraz 17 w 2015 roku i 11 w 2016 roku świadkami przemocy w rodzinie.

Komisja finansowała działania profilaktyczne, do których zaliczyć należy m.in. warsztaty profilaktyczne dla młodzieży gimnazjalnej i ponadgimnazjalnej w ramach autorskiego Programu Profilaktycznego „Człowiek w drodze – własne świadectwo”, działania animacyjne przeprowadzone przez Polskie Stowarzyszenie Pedagogów i Animatorów „Klanza” w Zespole Szkół Samorządowych w Krynkach, warsztaty umiejętności wychowawczych dla rodziców „Jak mówić, żeby dzieci nas słuchały, jak słuchać, żeby do nas mówiły”. Ze środków GKRPA dofinansowano również działania uczniowskich klubów sportowych w gminie oraz organizację zajęć w okresie ferii zimowych w Gminnym Ośrodku Kultury w Krynkach

Punkt Informacyjno-Kontaktowy w Krynkach

W ramach działalności Komisji odbywały się stałe dyżury w Punkcie Informacyjno-Kontaktowym w Krynkach. Ich celem było udzielanie porad i informacji w sprawach uzależnień osobom i członkom rodzin osób z problemem alkoholowym. W latach 2016-2017 odbyło się odpowiednio 24 i 16 dyżurów w ww. Punkcie.

W 2017 roku do realizacji zadań związanych z udzielaniem wsparcia i pomocy osobom zmagającym się z problemem alkoholowym (uzależnionym, współuzależnionym) oraz doświadczającym przemocy (fizycznej, psychicznej i ekonomicznej) zatrudniony był psycholog terapeuta. Organizowano spotkania indywidualne, podczas których przeprowadzano rozmowy wspierające, instruktażowe i motywujące do leczenia uzależnień. W latach 2016-2017 psycholog terapeuta udzielił odpowiednio 162 i 140 porad, w tym odpowiednio 35 i 30 porad osobom z problemem alkoholowym oraz odpowiednio 12 i 10 porad rodzinom z problemem przemocy psychicznej i fizycznej.

Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Mieście i Gminie Krynki

Zespół jest podmiotem, który pełni funkcję strategiczno-koordynującą, kształtującym lokalną politykę przeciwdziałania przemocy w rodzinie i stwarzającym spójny system ochrony

ofiar przemocy w rodzinie. W ramach swojej działalności zajmuje się diagnozowaniem przemocy w rodzinie oraz podejmowaniem działań zapobiegawczych i interwencyjnych w środowiskach zagrożonych i dotkniętych tym problemem.

W latach 2015-2017 w jego ramach powołano odpowiednio 149, 119 i 15 grup roboczych. W analizowanym okresie do Przewodniczącego Zespołu wpłynęło odpowiednio 17, 17 i 14 nowo założonych „Niebieskich Kart” oraz kontynuowano realizację tej procedury rozpoczętej w latach poprzednich.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sokółce

Podstawowym celem działalności Centrum jest udzielanie pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym dzieciom, rodzinom, osobom starszym, chorym i z niepełnosprawnościami; a także zabezpieczenie dzieciom pieczy zastępczej w przypadku niemożności zapewnienia opieki i wychowania przez rodziców.

Centrum realizuje zadania powiatu z zakresu pomocy społecznej, rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej, przeciwdziałania przemocy w rodzinie, rehabilitacji społecznej oraz organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Sokółce

Ośrodek jest placówką kształcenia specjalnego, przeznaczoną dla dzieci i młodzieży z orzeczoną niepełnosprawnością intelektualną od stopnia lekkiego po głęboki. Placówka prowadzi również nauczanie indywidualne i zajęcia rewalidacyjno-wychowawcze w domach uczniów, którzy ze względu na stan zdrowia nie mogą uczęszczać na zajęcia w szkole.

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Sokółce

Zadaniem Poradni jest udzielanie dzieciom i młodzieży pomocy psychologiczno-pedagogicznej, w tym pomocy logopedycznej, pomocy w wyborze kierunku kształcenia i zawodu, a także udzielanie rodzicom i nauczycielom pomocy psychologiczno-pedagogicznej związanej z wychowywaniem i kształceniem dzieci i młodzieży. Zadania te realizowane są w siedzibie Poradni oraz w szkołach i placówkach oświatowych powiatu sokólskiego.

Organizacje pozarządowe

Działalność w zakresie wspierania rodziny i dziecka w gminie prowadzą również organizacje pozarządowe. Należą do nich m.in.: Stowarzyszenie „Idźmy Razem”, Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych Umysłowo, Stowarzyszenie Pro Bona, Fundacja Drabina, Ludowy Uczniowski Klub Sportowy Krynki, Uczniowski Klub Sportowy „Feniks” w Krynkach. Na terenie powiatu organizacją świadczącą usługi dla osób i rodzin dotkniętych przemocą w rodzinie jest Sokólski Fundusz Lokalny – Ośrodek Wsparcia Rodziny (Plac T. Kościuszki 9, 16-100 Sokółka) – organizacja udziela porad prawnych i rodzinnych.

IV. CELE I ZADANIA

Celem głównym Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Krynki na lata 2019-2021 jest **stworzenie zintegrowanego systemu wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych**. Osiągnięcie tak sformułowanego celu wymaga wdrożenia wyznaczonych celów operacyjnych oraz zadań. Zostały one ujęte w przedstawionym poniżej w formie zestawień tabelarycznych harmonogramie, w którym uwzględniono również realizatorów poszczególnych zapisów, czas ich wdrożenia oraz wskaźniki monitoringowe.

Cel operacyjny 1. Podnoszenie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny oraz promowanie jej prawidłowego modelu			
zadania	realizatorzy/partnerzy	czas realizacji	wskaźniki monitoringowe
1. Doskonalenie form pracy socjalnej z rodziną	MGOPS	2019-2021	liczba osób objętych pracą socjalną
2. Dalsze zapewnianie wsparcia ze strony asystenta rodziny	MGOPS, Urząd Miejski	2019-2021	liczba asystentów rodziny oraz liczba rodzin objętych opieką
3. Ustanawianie, w razie potrzeby, rodzin wspierających dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizowanie dla nich szkoleń	MGOPS, Urząd Miejski, organizacje pozarządowe	2019-2021	liczba rodzin wspierających oraz liczba rodzin przez nie wspieranych
4. Zapewnienie szerszego dostępu do poradnictwa specjalistycznego, konsultacji, treningu umiejętności wychowawczych, terapii rodzinnej i mediacji	MGOPS, GKRPA, Punkt Konsultacyjny, PCPR, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, organizacje pozarządowe	2019-2021	liczba osób objętych poszczególnymi formami wsparcia, w tym poradnictwem specjalistycznym
5. Tworzenie grup wsparcia dla rodzin, w tym samopomocowych dla osób samotnie wychowujących dzieci	MGOPS, organizacje pozarządowe	2019-2021	liczba grup wsparcia oraz liczba osób w nich uczestniczących

6. Wzmacnianie więzi rodzinnych, m.in. poprzez organizowanie środowiskowych imprez integracyjnych	Urząd Miejski, MGOPS, placówki oświatowe i kulturalne, jednostki sportowo-rekreacyjne	2019-2021	liczba imprez oraz liczba osób w nich uczestniczących
7. Wspieranie interdyscyplinarne rodzin oraz zapewnienie dostępu do szkoleń dla osób mających świadczyć wsparcie interdyscyplinarne	MGOPS, GKRPA, Punkt Konsultacyjny, Zespół Interdyscyplinarny, PCPR, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, placówki oświatowe, zakłady opieki zdrowotnej, Policja, Sąd Rejonowy, organizacje pozarządowe	2019-2021	liczba powołanych grup roboczych oraz liczba rodzin objętych wsparciem Interdyscyplinarnym, liczba szkoleń oraz liczba osób w nich uczestniczących
8. Opracowywanie i realizowanie środowiskowych programów i projektów na rzecz rodzin, w tym współfinansowanych z funduszy zewnętrznych, np. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej	Jednostki organizacyjne gminy, w tym MGOPS i placówki oświatowe, placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży, organizacje pozarządowe	2019-2021	liczba programów i projektów oraz liczba osób nimi objętych
9. Zintegrowanie podejmowanych działań poprzez stałą współpracę podmiotów działających na rzecz rodziny	Jednostki organizacyjne gminy, w tym MGOPS, GKRPA, Punkt Konsultacyjny, placówki oświatowe, placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży, PCPR, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, zakłady opieki zdrowotnej, Policja, Sąd Rejonowy, organizacje pozarządowe, kościół	2019-2021	liczba podmiotów współpracujących na rzecz rodziny

Cel operacyjny 2. Wspieranie rodziny znajdującej się w trudnej sytuacji socjalno-bytowej			
zadania	realizatorzy/partnerzy	czas realizacji	wskaźniki monitoringowe
1. Udzielanie pomocy materialnej i rzeczowej rodzinom ubogim	MGOPS, placówki oświatowe	2019-2021	liczba udzielonych świadczeń oraz liczba osób nimi objętych
2. Upowszechnianie wśród rodzin dotkniętych bezrobociem ofert pracy, informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego, szkoleniach, przygotowaniu zawodowym dorosłych, stażach i zatrudnieniu socjalnym	Urząd Miejski, MGOPS, Powiatowy Urząd Pracy	2019-2021	liczba osób bezrobotnych w gminie, w tym liczba osób objętych różnymi formami wsparcia
3. Organizowanie akcji charytatywnych na rzecz rodzin ubogich oraz promowanie wśród rodzin zagrożonych utratą bezpieczeństwa socjalnego aktywnych postaw i samopomocy	MGOPS, Urząd Miejski, Powiatowy Urząd Pracy, organizacje pozarządowe	2019-2021	liczba akcji charytatywnych i promocyjnych
4. Udzielanie wsparcia dzieciom z rodzin ubogich, m.in. organizowanie dożywiania w szkołach, wypoczynku letniego i zimowego, wyposażenie w podręczniki i pomoce szkolne oraz odzież, zapewnienie dostępu do alternatywnych form spędzania czasu wolnego	MGOPS, Urząd Miejski, placówki oświatowe, kulturalne, jednostki sportowo-rekreacyjne, placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży, organizacje pozarządowe	2019-2021	liczba dzieci z rodzin ubogich objętych wsparciem
5. Rozwijanie w gminie mieszkalnictwa komunalnego, w tym socjalnego	Urząd Miejski	2019-2021	liczba mieszkań komunalnych, w tym socjalnych

Cel operacyjny 3.**Zaspakajanie potrzeb zdrowotnych rodziny oraz zapewnienie jej bezpieczeństwa publicznego**

zadania	realizatorzy/partnerzy	czas realizacji	wskaźniki monitoringowe
1. Promowanie zdrowego stylu życia i prowadzenie profilaktyki zdrowotnej	Urząd Miejski, MGOPS, GKRPA, zakłady opieki zdrowotnej, placówki oświatowe, placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży	2019-2021	liczba przedsięwzięć z zakresu promocji zdrowia i profilaktyki zdrowotnej oraz liczba programów zdrowotnych
2. Zabezpieczanie świadczeń z zakresu podstawowej opieki medycznej oraz zwiększenie dostępności wsparcia specjalistycznego	Urząd Miejski, zakłady opieki zdrowotnej	2019-2021	liczba osób objętych świadczeniami zdrowotnymi
3. Zwiększenie dostępności wsparcia dla rodzin z dziećmi dotkniętymi niepełnosprawnością, w tym w formie poradnictwa i rehabilitacji	MGOPS, Urząd Miejski, PCPR, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, podmioty świadczące usługi rehabilitacyjne, organizacje pozarządowe	2019-2021	liczba rodzin objętych poradnictwem oraz liczba osób objętych rehabilitacją
4. Monitorowanie rodzin zagrożonych i dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie oraz podejmowanie działań zgodnie z uchwalonymi programami w tym zakresie	Urząd Miejski, MGOPS, GKRPA, Punkt Konsultacyjny, Zespół Interdyscyplinarny, placówki oświatowe, placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży, PCPR, ośrodki wsparcia, placówki leczenia uzależnień, specjaliści, grupy samopomocowe, Prokuratura Rejonowa, Sąd Rejonowy, Policja, organizacje pozarządowe	2019-2021	liczba rodzin objętych monitoringiem, liczba rodzin dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie oraz liczba osób objętych wsparciem
5. Prowadzenie działań profilaktyczno-informacyjnych i edukacyjnych z zakresu zapobiegania przestępczości	Urząd Miejski, Policja, placówki oświatowe, placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży	2019-2021	liczba przedsięwzięć profilaktyczno-informacyjnych i edukacyjnych

6. Patrowanie i wizytowanie miejsc publicznych oraz poprawianie bezpieczeŃstwa na drodze, m.in. poprzez remont ulic i dróg gminnych, budowę przejść dla pieszych, oświetlenia i miejsc parkingowych	Urząd Miejski, Policja	2019-2021	stopień poczucia bezpieczeŃstwa mieszkańców oraz liczba zrealizowanych inwestycji w celu poprawy bezpieczeŃstwa na drodze
---	------------------------	-----------	---

Cel operacyjny 4.

Wspieranie dzieci i młodzieży w kształceniu i wszechstronnym rozwoju

zadania	realizatorzy/partnerzy	czas realizacji	wskaźniki monitoringowe
1. Podnoszenie jakości kształcenia i wsparcia w placówkach oświatowych, m.in. poprzez doskonalenie kadr nauczycielskich i pedagogów szkolnych oraz doposażenie szkół w niezbędny sprzęt i programy nauczania	Urząd Miejski, placówki oświatowe	2019-2021	liczba nauczycieli i pedagogów doskonalących swoje kwalifikacje zawodowe oraz liczba doposażonych placówek oświatowych
2. Zapewnienie w gminie opieki nad dziećmi do lat 3, a w razie potrzeby zwiększenie dostępu do opieki przedszkolnej	Urząd Miejski, placówki przedszkolne	2019-2021	liczba dzieci uczęszczających do placówek przedszkolnych oraz objętych opieką żłobka
3. Organizowanie zajęć i spotkań profilaktyczno-wychowawczych i edukacyjnych oraz opracowywanie i realizowanie programów w tym zakresie	MGOPS, GKRPA, placówki oświatowe, placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży, Policja	2019-2021	liczba zajęć i spotkań oraz liczba osób w nich uczestniczących, liczba programów oraz liczba osób nimi objętych
4. Tworzenie placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży, w tym świetlic środowiskowych	Urząd Miejski, placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży, w tym świetlice środowiskowe	2019-2021	liczba świetlic oraz liczba dzieci z nich korzystających
5. Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci	Urząd Miejski, MGOPS, placówki oświatowe,	2019-2021	liczba przyznanych świadczeń oraz

i młodzieży, m.in. poprzez zwiększenie dostępności zajęć wyrównawczych, dofinansowanie udziału w wycieczkach, kulturze, sporcie i rekreacji, udzielanie pomocy w nauce (np. przez wolontariuszy), przyznawanie pomocy materialnej o charakterze socjalnym (stypendia, zasiłki szkolne)	kulturalne, jednostki sportowo-rekreacyjne, placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży, wolontariusze		liczba osób objętych pomocą stypendialną i zasiłkami szkolnymi
6. Zapewnienie dostępu do kształcenia dla dzieci niepełnosprawnych poprzez tworzenie grup i klas integracyjnych, prowadzenie nauczania indywidualnego, likwidowanie barier architektonicznych, zapewnienie transportu i opieki w czasie przewozu do szkoły	Urząd Miejski, MGOPS, placówki oświatowe, PCPR	2019-2021	liczba grup i klas integracyjnych oraz liczba osób do nich uczęszczających, liczba uczniów objętych nauczaniem indywidualnym, liczba zlikwidowanych barier architektonicznych, liczba dzieci dowożonych do szkół
7. Wzbogacanie oferty zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych	Urząd Miejski, MGOPS, GKRPA, placówki oświatowe, kulturalne, jednostki sportowo-rekreacyjne, placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży, organizacje pozarządowe	2019-2021	liczba organizowanych zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych oraz liczba osób nimi objętych
8. Rozwijanie w gminie infrastruktury umożliwiającej dzieciom i młodzieży spędzanie czasu wolnego (w tym sportowo-rekreacyjnej) i zwiększenie jej bezpłatnej dostępności	Urząd Miejski, jednostki organizacyjne gminy	2019-2021	liczba nowych obiektów umożliwiających spędzanie czasu wolnego oraz liczba osób z nich korzystających
9. Upowszechnianie wolontariatu wśród dzieci i młodzieży	Urząd Miejski, jednostki organizacyjne gminy, wolontariusze	2019-2021	liczba wolontariuszy

Cel operacyjny 5.**Współfinansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej oraz umożliwienie im powrotu do rodzin biologicznych**

zadania	realizatorzy/partnerzy	czas realizacji	wskaźniki monitoringowe
1. Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinnej lub instytucjonalnej formie pieczy zastępczej	MGOPS, PCPR	2019-2021	liczba osób umieszczonych w pieczy zastępczej oraz wysokość środków na pokrycie ich pobytu
2. Podejmowanie współpracy z rodziną biologiczną w zakresie opracowania planu pracy zbieżnego z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej	MGOPS, PCPR, koordynatorzy pieczy zastępczej i całodobowe placówki opiekuńczo-wychowawcze	2019-2021	liczba opracowanych planów pracy oraz liczba dzieci powracających do rodzin biologicznych
3. Podejmowanie współpracy z podmiotami działającymi na rzecz powrotu dziecka z pieczy zastępczej do rodziny biologicznej	MGOPS, PCPR, koordynatorzy pieczy zastępczej i całodobowe placówki opiekuńczo-wychowawcze	2019-2021	liczba podmiotów współpracujących na rzecz powrotu dziecka do rodziny biologicznej

V. ODBIORCY PROGRAMU

Odbiorcami Gminnego Programu Wspierania Rodziny Gminy Krynki na lata 2019-2021 będą mieszkańcy gminy, w tym:

- rodziny mające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych,
- rodziny niewydolne wychowawczo, wykazujące bezradność w prowadzeniu gospodarstwa domowego i niezaradne życiowo,
- rodziny żyjące w ubóstwie, w tym dotknięte bezrobociem, oraz pochodzące z nich dzieci,
- osoby i rodziny dotknięte problemami uzależnień,
- osoby doświadczające przemocy w rodzinie i sprawcy przemocy w rodzinie,
- dzieci i młodzież zagrożona niedostosowaniem społecznym,
- dzieci do lat 3.,
- dzieci i młodzież z niepełnosprawnością,
- dzieci i młodzież wychowująca się w ramach rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej,
- dzieci i młodzież opuszczająca rodzinne i instytucjonalne formy pieczy zastępczej,
- rodzice zastępczy,
- kadra podmiotów, w tym instytucji i organizacji pozarządowych, zajmujących się udzielaniem wsparcia rodzinom, dzieciom i młodzieży.

VI. FINANSOWANIE PROGRAMU

Realizacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Krynki na lata 2019-2021 będzie finansowana:

- z budżetu gminy,
- ze środków samorządu powiatowego,
- z dotacji z budżetu państwa na realizację zadań własnych gminy,
- z dotacji z budżetu państwa na realizację zadań zleconych gminie,
- z programów rządowych z zakresu wspierania rodziny,
- z funduszy zewnętrznych, w tym z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej,
- ze środków pozyskanych z innych źródeł.

Na realizację Programu w 2019 roku przewidziano w budżecie m.in. następujące środki finansowe:

- Rozdział 85504 – Wspieranie rodziny: 112.221,- zł,
- Rozdział 85508 – Rodziny zastępcze: 4.164,- zł.

Wysokość środków finansowych na realizację Programu w latach 2020-2021 zostanie ujęta w przyjmowanej corocznie uchwale budżetowej Rady Miejskiej.

VII. WDRAŻANIE, MONITOROWANIE I EWALUACJA PROGRAMU

Koordynatorem realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Krynki na lata 2019-2021 będzie Kierownik Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krynkach. Sformułowane w dokumencie zadania będą wdrażane przez wyznaczonych realizatorów oraz partnerów w realizacji.

Skuteczność wdrożenia Programu będzie m.in. zależała od posiadanych i pozyskanych środków finansowych na opracowanie i realizację projektów, które będą zgodne z przyjętymi w nim zadaniami.

Monitoring Programu, polegający na zbieraniu i analizowaniu informacji na temat realizowanych bądź zrealizowanych już zadań, będzie prowadzony corocznie. Gromadzone dane pozwolą zidentyfikować i rozwiązać problemy, które pojawią się w trakcie wdrażania dokumentu, oraz stwierdzić, z myślą o podjęciu działań korygujących, czy realizacja

wyznaczonych zadań zmierza w słusznym kierunku. Monitoring Programu dostarczy również informacji pozwalających na przeprowadzenie jego ewaluacji, która dotyczy oceny efektów wdrożenia wyznaczonych zadań.

Do oceny wdrożenia sformułowanych w Programie zadań zostaną wykorzystane wyznaczone w dokumencie wskaźniki monitoringowe.

W terminie do 31 marca każdego roku Kierownik Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej przedstawi Radzie Miejskiej sprawozdanie z realizacji Programu wraz z rocznym sprawozdaniem z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny. Sprawozdanie zostanie sporządzone na podstawie informacji uzyskanych od podmiotów biorących udział w realizacji Programu.

SPIS TABEL I WYKRESÓW

Tabele:

Tabela 1. Zasoby Zespołu Szkół Samorządowych w Krynkach	8
Tabela 2. Przyczyny i formy pomocy udzielonej dzieciom z gminy przez PPP w Sokółce w roku szkolnym 2017/2018	10
Tabela 3. Typy rodzin objętych pomocą społeczną w gminie w latach 2015-2017	21
Tabela 4. Formy świadczeń pomocy społecznej udzielonych w gminie przez MGOPS w latach 2015-2017.....	23
Tabela 5. Świadczenia rodzinne przyznane w gminie w latach 2015-2017	25
Tabela 6. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyznane w gminie w latach 2015-2017	27
Tabela 7. Dodatki mieszkaniowe i energetyczne przyznane w gminie w latach 2015-2017 ...	27

Wykresy:

Wykres 1. Warunki życia w gminie	12
Wykres 2. Problemy najczęściej dotyczące rodziny zamieszkujące w gminie	13
Wykres 3. Grupy zagrożone wykluczeniem społecznym w gminie	14
Wykres 4. Przyczyny bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz w prowadzeniu gospodarstwa domowego w gminie.....	15
Wykres 5. Jakie działania poprawiłyby sytuację rodzin niewydolnych wychowawczo w gminie?.....	15
Wykres 6. Negatywne zjawiska społeczne, na które narażone są dzieci i młodzież w gminie.	16
Wykres 7. Problemy występujące w rodzinie, które są najczęstszymi przyczynami negatywnych zjawisk społecznych wśród dzieci i młodzieży z gminy	17
Wykres 8. Problemy występujące w środowisku lokalnym, które są najczęstszymi przyczynami negatywnych zjawisk społecznych wśród dzieci i młodzieży z gminy	17
Wykres 9. Działania mogące być odpowiedzią na problemy, z którymi zmagają się dzieci i młodzież w gminie	18
Wykres 10. Rodziny i osoby w rodzinach w gminie, z którymi w latach 2015-2017 przeprowadzono wywiad środowiskowy	20

Wykres 11. Rodziny i osoby w rodzinach w gminie, którym w latach 2015-2017 przyznano świadczenie.....	20
Wykres 12. Rodziny i osoby w rodzinach w gminie, którym w latach 2015-2017 przyznano świadczenie pieniężne	20
Wykres 13. Rodziny i osoby w rodzinach w gminie, którym w latach 2015-2017 przyznano świadczenie niepieniężne	20
Wykres 14. Powody przyznawania pomocy społecznej w gminie w latach 2015-2017 (liczba osób w rodzinach)	22

Uzasadnienie

Podstawą do niniejszego projektu uchwały jest art.176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, który mówi, że „do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny”.

Zgodnie z art.179 ust.2 rada gminy, biorąc pod uwagę potrzeby w zakresie realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny, uchwala gminne programy wspierania rodziny.